

ἀντζακ ἐπίρρ. Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Θράκ. (Κομοτ.) Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.) ἀντζακι Ἡπ. ἀντζακ-κι Κύπρ. ἀντζακ-κισ Κύπρ. ἀντζακ'ς Σάμ. ἀντζεκ-κι Κύπρ. ἀντζακ Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀντζάκι Κρήτ. ἀντζαχα Μεγίστ. ἀντζα-γας Πόντ. (Χαλδ.) ἄγγιακ-ἄα Ρόδ. (Σάλακ.) ἀντζαν Πόντ. (Κολων. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *an cak*.

1) Μόλις ἔνθ' ἄν.: Ἐμέναν ἀντζακ-κι μοῦ ἀκούει, οἱ ἐσέ-ναν Κύπρ. Ἀγγιακ-ἄα νὰ πάη εἰκοσι κιλά τὸ σιτάρι Ρόδ. Αὐτὸ ἀντζακ δέκα οὐκάδισ εἶνι Κομοτ. Ἀντζακ δέκα νομάτ' ἔρθαν Τραπ. 2) Σπανιώτατα, κατ' ἀραιὰ διαστήματα Μεγίστ.: Ἀντζαχα νὰ ῥθης σίτι μας καὶ φεύγεις τοιόλα.

3) Ἀκριβῶς, εὐαρμοστός Στερελλ. (Αἰτωλ.): Σῶχτι τοὺ καπλέλλον ἀντζάκ. Αὐτεῖνα τὰ παπούτσιμα εἶνι ἀντζακ γιὰ τὴ μάνα μ'.

ἀντζάκι τό, ἀμάρτ. ἀτζάκι Κρήτ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. *αντζα* διὰ τῆς καταλ. - *άκι*.

Μικρὸς πούς: Ἀσμ.

Ἵτον ἡλίο βγήκε κ' ἔκατοε, τ' ἀτζάκι δὸν κορδίζει καὶ τ' ἀμματάκια δὸν καννγεῖ καὶ δὲν ἀναδρανίζει (καννγεῖ=καμμύει). Συνών. **αντζόπον λλο, ποδαράκι*.

ἀντζακλεῖδα ἡ, Πελοπν. (Λακων. Μάν.) —ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 58

Ἐκ τῶν οὐσ. *αντζα* καὶ *κλεῖδα*.

1) Ἡ κλειδωσις τοῦ γόνατος Πελοπν. (Λακων.) 2) Τὸ ὅπισθεν μέρος τοῦ γόνατος, ἡ ἰγνύα Πελοπν. (Μάν.) —ΚΠασαγιάνν. ἔνθ' ἄν.: Τὰ κοντὰ φουσιανάκια τῆς περ-μανιόννας ποῦ χόρευε ἐξεσκέπαζαν τοῖς σαρκωμένους τοῖς ἀντζες πίσω, πάνω, παραπάνω τοῖς ἀντζακλεῖδες τῆς ΚΠασαγιάνν. ἔνθ' ἄν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *αντζα* 5.

ἀντζακλεῖδι τό, ΚΠασαγιάνν. ἐν Τέχν. 1, 221.

Ἐκ τῶν οὐσ. *αντζα* καὶ *κλεῖδι*.

Ἀντζακλεῖδα 2, ὁ ἰδ.: Τὰ παινοβοράκια... ἄφιναν πίσω ἀπὸ τὰ ξέχωστα ἀντζακλεῖδια γυμνὰ καὶ ξέσαρκες οἱ ἀντζες νὰ ξεφεύγουν.

ἀντζάρα ἡ, ἀμάρτ. ἀτζάρα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *αντζα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *άρα*. Μεγάλῃ κνήμη. Συνών. *αντζούκλα*.

ἀντζαρᾶς ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀτζαρᾶς Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *αντζάρα*.

Ὁ ἔχων παχείας κνήμας. Συνών. *αντζαῦτος*.

ἀντζᾶτος ἐπίθ. Πελοπν. (Δημητσάν. Λακων. κ. ἄ.) —Λεξ. Αἰν. —ΣΣκίπη Ἀπέθαντ. 127 ἀτζᾶτος Κεφαλλ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακεδ. Μάν.) ἀτᾶτος Κάρπ. Σίφν. Τῆλ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. *αντζᾶτος*, ὁ ἐκ τοῦ οὐσ. *αντζα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *αῖτος*.

1) Ὁ ἔχων κνήμας ἰσχυράς καὶ παχείας ἔνθ' ἄν.: Ἀντζᾶτες κόρες ΣΣκίπης ἔνθ' ἄν. || Γνωμ. *Λὲ χορεύει ὁ ἀτζᾶτος κι ὁ δρατοῦτος, μόν' ὁ κιούλος ὁ χορῆτος* (μόνον ὁ εὐπορος δύναται νὰ ἔχη εὐθυμίαν, δρατοῦτος = ὁ ἔχων ἰσχυροὺς βραχίονας, κιούλος = κοιλία) Μάν. || Αἰνιγμ.

Πετεινὸς ἀτζᾶτος | καὶ μακρὸς καὶ ποδαρᾶτος
σύρει, κρίνει | ὅλη τὴ δικαιοσύνη

(ὁ στατήρ) Κρήτ. κ. ἄ. 2) Μεταφ. ἰσχυρὸς καὶ ζωηρὸς Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακεδ.) —Λεξ. Αἰν.: Φρ. Ἀτζᾶτος καὶ φρατοῦτος (ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἄδρου σωματικῶς) Λακεδ.

ἀντζης ὁ, Πελοπν. (Βέρβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *αντζι*.

Παιδιά καθ' ἣν οἱ παῖκται τῆς μιᾶς ομάδος τιθέμενοι ἐντὸς κύκλου ἐξέρχονται αὐτοῦ πρὸς καταδίωξιν τῆς

ἐτέρας ομάδος πηδῶντες μὲ τὸν ἓνα πόδα ὑψωμένον ἐναλλάξ καὶ προσπαθοῦντες νὰ κτυπήσουν διὰ τῶν παλαμῶν τοὺς καταδιωκομένους, οἱ δὲ τῆς διωκομένης ομάδος διέρχονται διὰ μέσου αὐτῶν παρενοχλοῦντες, ὅπως ἀναγκάσουν αὐτοὺς νὰ πατήσουν καὶ τοὺς δύο πόδας ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ἐμποδίζοντες αὐτοὺς νὰ κάμουν τὴν ἐναλλαγὴν τῶν ποδῶν, ὅποτε ἐπιτυγχανομένου τούτου γίνεται ἀλλαγὴ τῶν ομάδων.

ἀντζι τό, ἀντζιν Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀντζι πολλαχ. ἀτζι Ζάκ. Ἰκαρ. Κάρπ. Κορσ. Κρήτ. Λέρ. Πελοπν. (Μάν. Πλάτσ.) ἄτσι Σίφν. ἄζι Κάρπ. Μύκ. ἴζι Νίσυρ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. *αντζιον*, ὁ ἐκ τοῦ οὐσ. *αντιον* ἢ *αντικνήμιον*. Ἰδ. *αντζα*.

1) Τὸ ἀπὸ τῶν γονάτων μέχρι τῶν ἀστραγάλων μέρος πολλαχ. καὶ Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Τοῦτο τὸ παιδί ἔχει κατὶ ἀντζιά σὰν καλάμια Παξ. Ἄν κοιτᾶς τί ἀτζιά ἔχει αὐτή! Πελοπν. (Πλάτσ.) Ἐμωρέ, ἀτζιά τὰ ἔχει κεινὴ ἢ κωπελλιά! Κρήτ. Εὐτὴ ἡ κόρη δὲν ἔχει καλὸ ἄζι Μύκ. || Φρ. Τρώει καντζιά καὶ σ' ὧν' τ' ἀντζιά (ἐπὶ γυναικὸς εὐτραφοῦς καὶ προκλητικῆς, καντζιά=ὁ ξεφλουδισμένος καρπὸς τοῦ λεπτοκαρύου) Κρώμν. || Παροιμ.

Καλὰ χορεύ' ἡ κορασιά, μὲ φαίνονται τ' ἀζιά της (ἐπὶ τῶν ἀπρεπῶς φερομένων, μὲ=μὰ) Κάρπ. Γνωμ. Θρέψε σκύλλο νὰ φάη τ' ἀτζι σου (ἐπὶ ἀχαρίστου) Πελοπν. (Μάν.)

β) Τὸ ἄνω τμήμα τῆς περικνημίδος τὸ καλύπτον μέρος τῆς κνήμης Κύνθ. 2) Τὸ ὅπισθεν τοῦ ὀστέου τῆς κνήμης σαρκῶδες μέρος, ἡ γαστροκνημία Πελοπν. (Μάν.) 3) Τὸ ἐξωγκωμένον μέρος τοῦ μηροῦ Κρήτ. 4) Τὸ σκέλος, ὁ πούς ὁλόκληρος Κρήτ. Λέρ. Νίσυρ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.): Ἄν δὸν βαστοῦν τ' ἀτζιά του ν' ἀνεβῇ τὸν ἀνήφορο Κρήτ. Ἀπλωσον τ' ἀτζιά σου 'ς σὴν φωτιάν Κερασ. Κρούει τ' ἀντζιν κ' ἔρται (χωλαίωνν ἔρχεται) Χαλδ. Ἐροῦξεν κ' ἐτσάκωσεν τ' ἀντζιν αὐτ' (ἔπεσε καὶ ἔθραυσε τὸν πόδα του) Τραπ. || Φρ. Τὸ βάνω 'ς τ' ἀτζι (φεύγω δρομαίως. Συνών. φρ. τὸ βάλω 'ς τὸ πόδι) Κρήτ. Ἡ κοιτῇ ἐχτέθεν ἀντζιν (ἡ χολὴ ἀπέκτισε πόδα. Ἐπὶ τοῦ ἀποκτήσαντος πρᾶγμα λίαν ποθητόν) Σάντ.

Ἀβράκωτε καλόερε, τ' ἀντζιά σ' τζιλεμένα (σκωπτικῶς πρὸς παῖδα μὴ φέροντα περισκελῖδα. τζιλεμένα μετοχ. τοῦ τζιλεῖν = ἔχω εὐκοιλιότητα καὶ ἀφοδεύομαι ὑγρά) Χαλδ. || Αἰνιγμ.

Μακρὸς μοκρὸς καλόερος καὶ κατουρεῖ ἀτζιά του (ποταμὸς) Κρήτ.

Πβ. *αντζα*.

ἀντζι τό, Πελοπν. (Ἀστρ.)

Πιθανῶς ἐκ τοῦ οὐσ. *αντζι*.

Παιδιά παιζομένη ὑπὸ δύο παικτῶν ἢ δύο ομάδων. Κατὰ ταύτην ὁ παίζων κρατῶν ράβδον μήκους 0,50—0,60 τοῦ μέτρου κτυπᾷ καὶ ρίπτει μακρὰν τοῦ ὀριζομένου κύκλου μικροτέραν ράβδον μήκους περίπου 0,10 καλουμένην κυρίως *αντζι*. Ἡ παιδιὰ αὕτη παίζεται κατὰ διαφόρους παραλλαγὰς.

ἀντζίδι τό, Νάξ. (Κορων. Μον.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *αντζα* ἢ *αντζι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - *ίδι*.

Τὸ νεῦρον τὸ ὅπισθεν τοῦ γόνατος: Ἐπιάστηνε τ' ἀτζίδι μου Μον. Πβ. *αντζόνετρο*.

